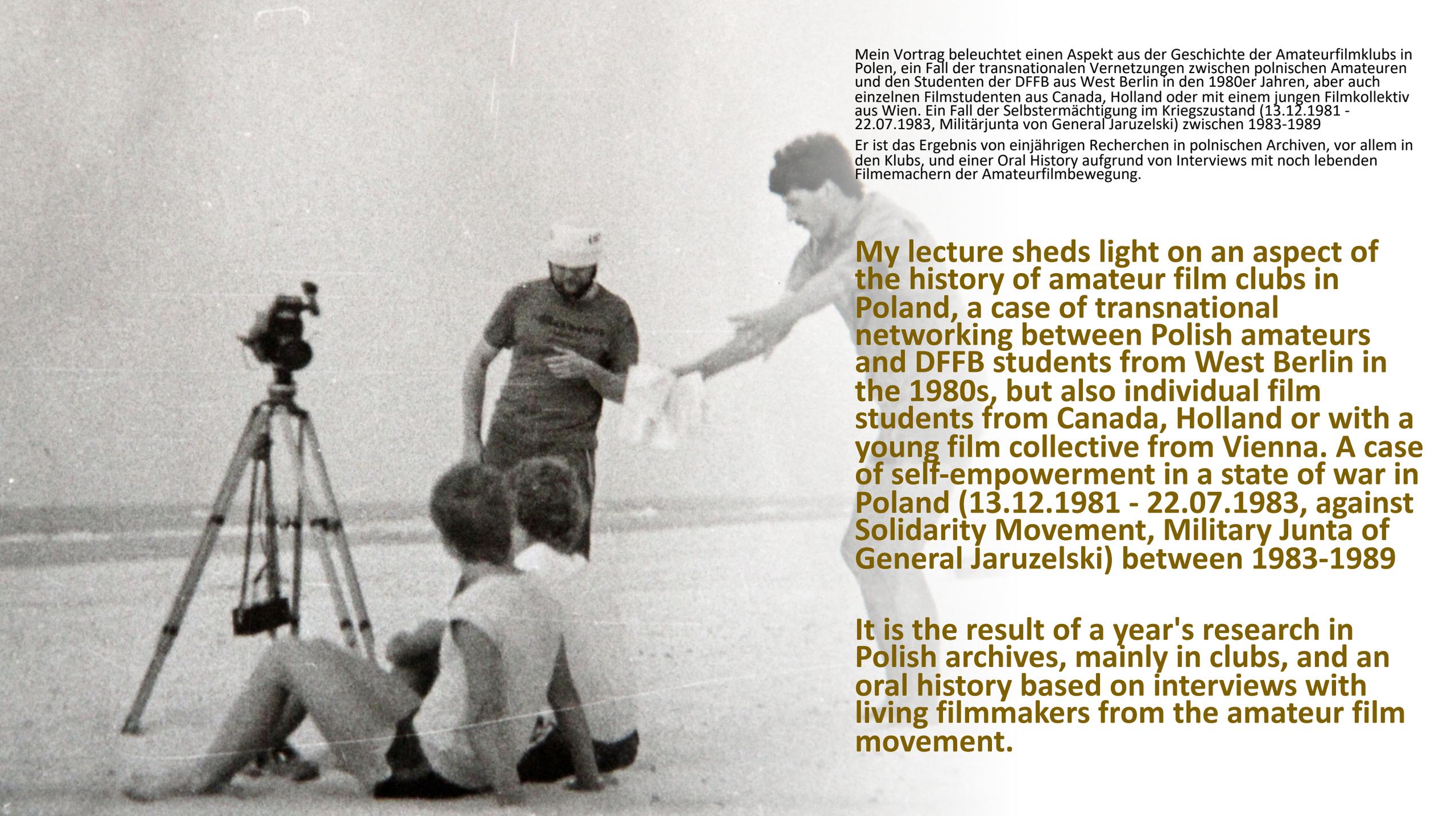

Margarete Wach, Universität Siegen

Amateurfilmklubs in der Volksrepublik Polen – informelle Filmbildung,
transnationale Vernetzung und filmkultureller Underground

Amateur film clubs in the People's Republic of Poland - informal film
education, transnational networking and film culture underground

Mein Vortrag beleuchtet einen Aspekt aus der Geschichte der Amateurfilmklubs in Polen, ein Fall der transnationalen Vernetzungen zwischen polnischen Amateuren und den Studenten der DFFB aus West Berlin in den 1980er Jahren, aber auch einzelnen Filmstudenten aus Canada, Holland oder mit einem jungen Filmkollektiv aus Wien. Ein Fall der Selbstermächtigung im Kriegszustand (13.12.1981 - 22.07.1983, Militärjunta von General Jaruzelski) zwischen 1983-1989

Er ist das Ergebnis von einjährigen Recherchen in polnischen Archiven, vor allem in den Klubs, und einer Oral History aufgrund von Interviews mit noch lebenden Filmemachern der Amateurfilmbewegung.

My lecture sheds light on an aspect of the history of amateur film clubs in Poland, a case of transnational networking between Polish amateurs and DFFB students from West Berlin in the 1980s, but also individual film students from Canada, Holland or with a young film collective from Vienna. A case of self-empowerment in a state of war in Poland (13.12.1981 - 22.07.1983, against Solidarity Movement, Military Junta of General Jaruzelski) between 1983-1989

It is the result of a year's research in Polish archives, mainly in clubs, and an oral history based on interviews with living filmmakers from the amateur film movement.

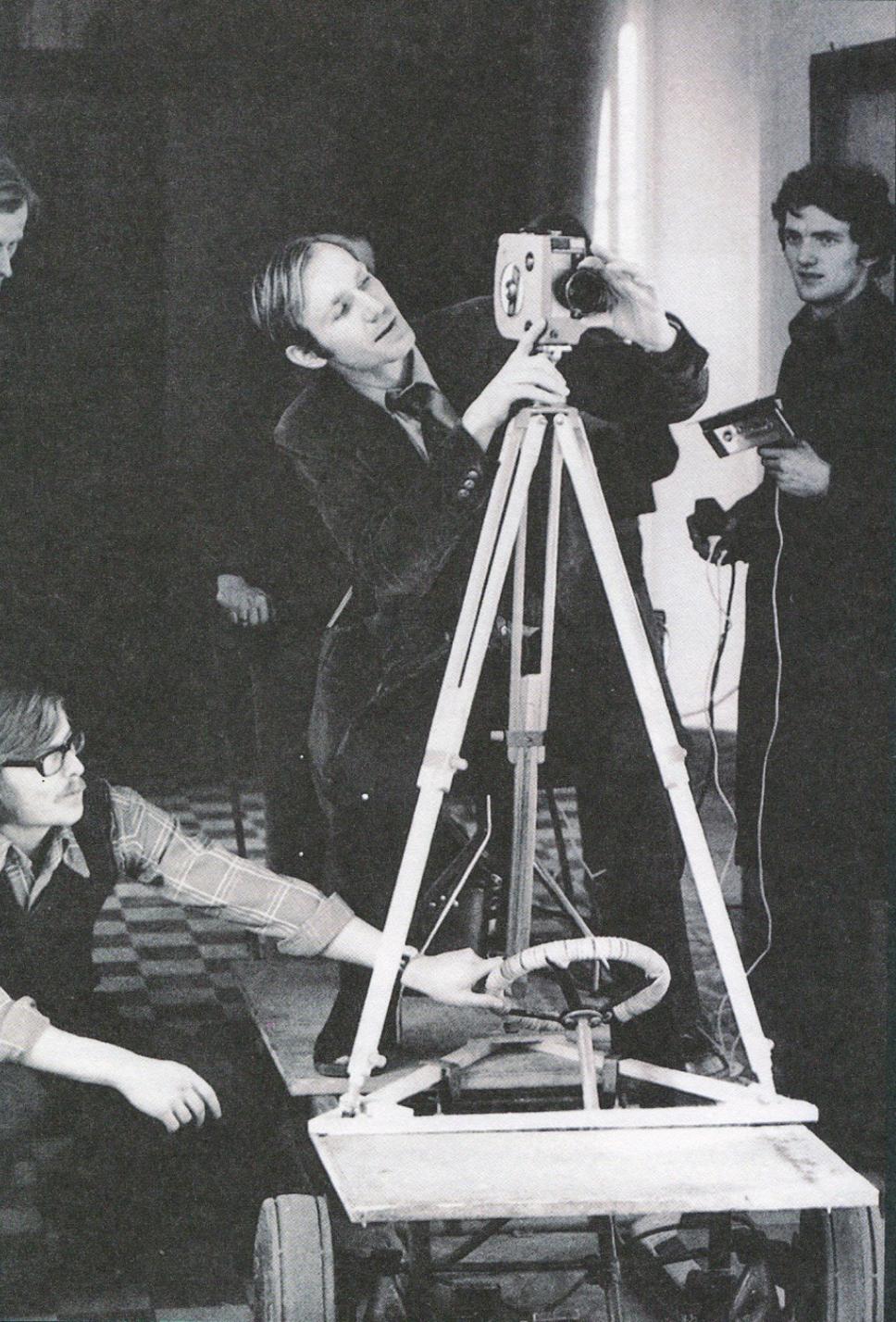
DFG-Projekt „Visualisierungen des Unsichtbaren – Amateurfilm und seine kulturellen Praktiken in Polen 1953-1989“ / Project founded by German Research Foundation „Visualizations of the Invisible – Amateur film and its visual practices in Poland 1953-1989“ at the University Siegen, Faculty of Media History and Visual Culture

English Project-Homepage <http://visualisierungen-des-unsichtbaren.de>

Das Projekt „Visualisierungen des Unsichtbaren“ versteht Visualisierungen als Formen einer Bildproduktion jenseits des professionellen/ offiziellen Bildumlaufs und als Ergebnis von amateurischen Medienpraktiken. Das Projekt ist der Geschichte und der Praxis staatlich dotierter Amateurfilmklubs in der Volksrepublik Polen (1944-1989) gewidmet – von der Gründung des ersten Klubs 1953 bis zum gesellschaftlichen Systemwechsel 1989.

- **In the project „Visualizations of the invisible“ visualizations are understood as forms of image production beyond the professional/ official image circulation, realized through amateur media practices**
- **The project is dedicated not only to the particular practice of state-financed amateur film clubs during the times of Polish People’s Republic (1944-1989), but also to their history: Beginning in 1953 with the first established club until social system change in 1989**

RAHMENBEDINGUNGEN / **General conditions**

- eine ideologische Zielsetzung der KP in der VR Polen lautete:
  - den Arbeitern in staatlich finanzierten Amateurfilmklubs den Zugang zur elitären Filmpraxis und teuren Filmtechnik zu ebnen
  - die in der Verfassung der VR Polen verbürgt war
- **ideological objective of the Communist Party in the People's Republic of Poland:**
  - **to pave the way for workers in state-financed amateur film clubs to access elite film practice and expensive film technology**
  - **which was enshrined in the Constitution of the People's Republic of Poland**

RAHMENBEDINGUNGEN / **General conditions**

- entgegengesetztes Modell zu privaten Home Movies im Westen durch:
  - vergesellschaftete Strukturen der Amateurfilmklubs und abweichende Filmpraxis:
    - einerseits Dokumentation von Jubiläums- und Betriebsfeiern, politischen Umzügen oder öffentlichen Großereignissen (Pflicht) – sg. Gebrauchsfilme
    - andererseits künstlerische Praxis in allen Filmgattungen als Vorbild, Richtwert und Ziel (Kür) – sg. Wettbewerbsfilme, die zu Amateurfilmfestivals geschickt werden
- **opposite model to private home movies in the West by:**
- **socialized structures of amateur film clubs and deviating film practice:**
- **on the one hand documentation of anniversary and company celebrations, political parades or major public events (duty) - so called utility films**
- **on the other hand, artistic practice in all film genres as a model, benchmark and goal (freestyle) – so called competition films sent to amateur film festivals**

GESCHICHTE / History

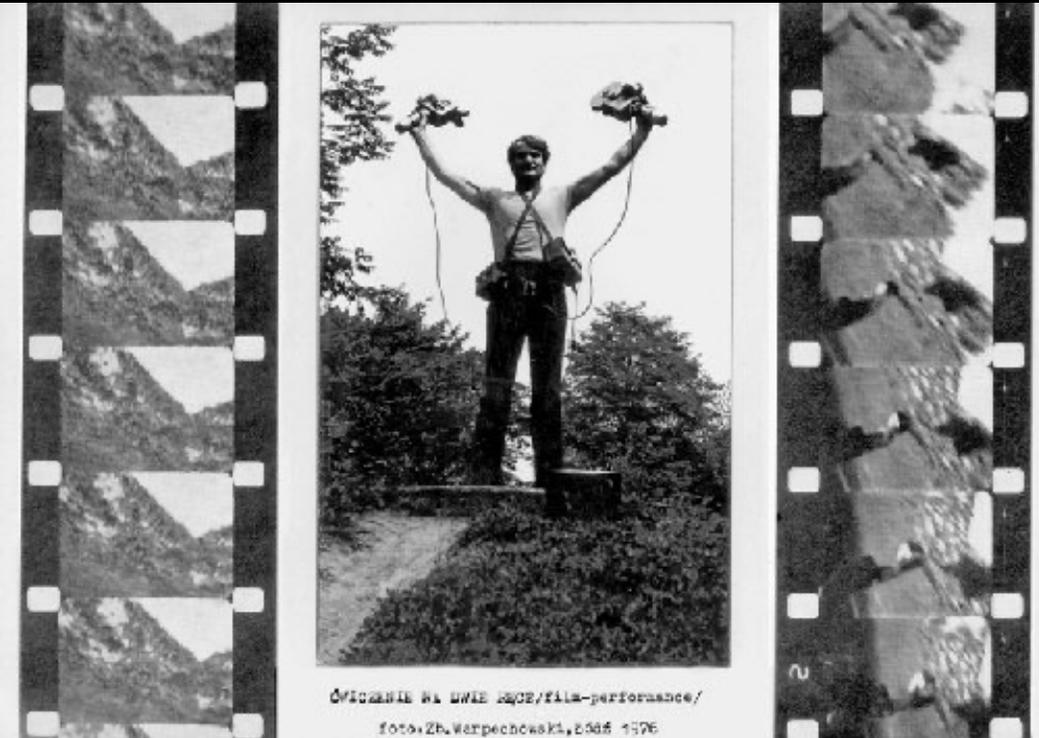
- die Amateurfilmbewegung in Polen beginnt 1953 mit der Gründung des AKF „Śląsk“ (Amatorski Klub Filmowy/Amateurfilmklub) in Katowice
  - 1974 auf dem Höhepunkt ihrer Aktivitäten zählt sie 348 Klubs, die im Durchschnitt jeweils ca. 15 bis 20 Filme im Jahr produzieren
  - die Finanzierung der Klubs übernehmen große Industriebetriebe, Jugendorganisationen, akademische Institutionen oder lokale Kulturträger wie die städtischen Kulturhäuser
  - in den großen Industriebetrieben gehört es zu den Pflichtübungen der Mitglieder, Jubiläums- und Betriebsfeier, politische Umzüge oder öffentliche Großereignisse auf Zelluloid festzuhalten
-
- **The amateur film movement in Poland began in 1953 with the founding of the AKF “Śląsk” (Amatorski Klub Filmowy/Amateur Film Club) in Katowice**
  - **in 1974, at the peak of its activity, it counted 348 clubs, each producing on average around 15 to 20 films a year**
  - **the clubs are financed by large industrial companies, youth organisations, academic institutions or local cultural institutions such as the municipal cultural centres**
  - **in the large industrial companies it is one of the compulsory exercises of the members to record anniversaries and company celebrations, political parades or major public events on celluloid**

XXXVII ŚWIATOWY KONKURS FILMU AMATORSKIEGO
Unica 75 TORUŃ
22-31.VIII.1975
POLSKA POLAND POLOGNE POLEN ПОЛЬША

GESCHICHTE / History

- nach dem Polnischen Oktober 1956 und der Entstalinisierung im Kulturleben verzeichnen die bestehenden und rasch neu entstehenden Klubs einen massiven Mitgliederzuwachs, darunter auch an angehenden Künstlern
- der Ende 1956 gegründete Verband der Amateurfilmklubs FAKF tritt 1957 dem Weltverband der Filmamateure UNICA (Union Internationale du Cinéma nonprofessionnel) bei
- formell bleiben die Klubs bis zur Wende 1989/90 bestehen
- de facto verlieren sie nach der Verhängung des Kriegsrechts im Dezember 1981 an Bedeutung und werden in den 1980er Jahren von der privat, kommerziell oder im Untergrund genutzten Video-Technik ins Abseits gedrängt
- after Polish October 1956 and the de-Stalinization of cultural life, the existing and rapidly emerging clubs recorded a massive increase in membership, including aspiring artists
- the Association of Amateur Film Clubs FAKF, founded at the end of 1956, joins the world association of film amateurs UNICA (Union Internationale du Cinéma nonprofessionnel) in 1957
- formally, the clubs remain in existence until the turn of 1989/90
- de facto they lost importance after the imposition of martial law in December 1981 and were marginalized in the 1980s by private, commercial or underground video technology

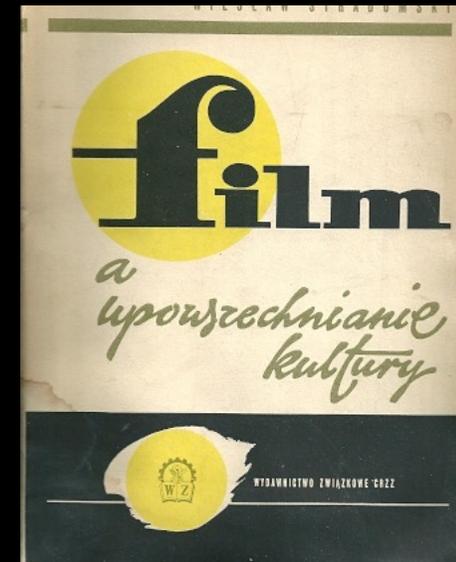
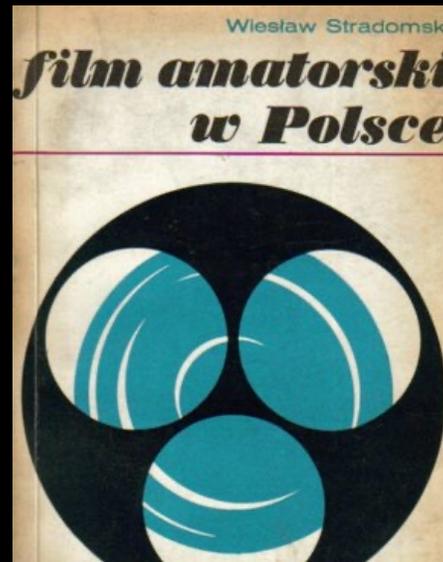
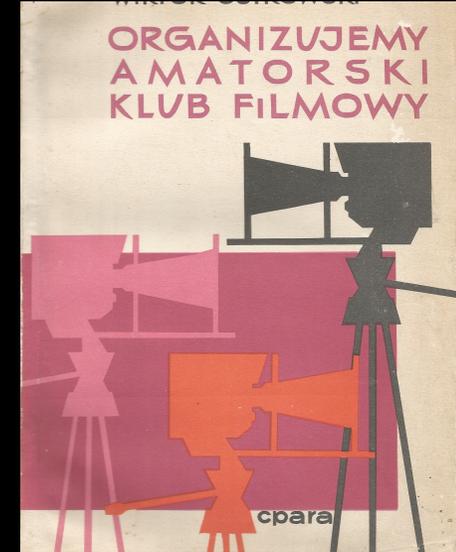
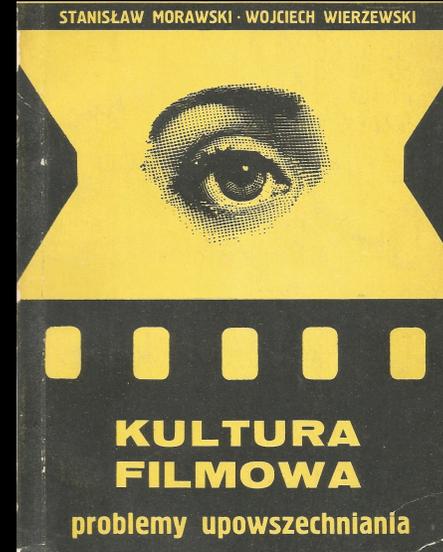
Józef Robakowski, Autor von Experimentalfilmen
und einer der Vorläufer der Videokunst
/ **Józef Robakowski, author of experimental films
and one of the forerunners of video art**

- von Anfang an lernten in den AKFs das Handwerk und realisierten ihre ersten Filme später bekannt gewordene Regisseure: Walerian Borowczyk, Mirosław Kijowicz, Piotr Kamler, Krzysztof Zanussi, Wincenty Ronisz, Józef Robakowski, Sławomir Idziak, Konrad Świnarski, Maciej Dejczer, Jarosław Marszewski, Witold Świątnicki und viele mehr
- später studierten sie alle an Kunstakademien oder der Filmhochschule in Łódź
- **from the beginning learned the craft in the AKFs and made their first films later well-known directors: Walerian Borowczyk, Mirosław Kijowicz, Piotr Kamler, Krzysztof Zanussi, Wincenty Ronisz, Józef Robakowski, Sławomir Idziak, Konrad Świnarski, Maciej Dejczer, Jarosław Marszewski, Witold Świątnicki**
- **later they all studied at art academies or the film school in Łódź**

Vermittlung der Amateurfilmkultur /

Mediation of amateur film culture

- Es entstand ein veritables Förderungs- und Vermittlungssystem, mit der Zentralen Beratungsstelle für die künstlerische Amateurbewegung (Centralna Poradnia Amatorskiego Ruchu Artystycznego) CPARA oder mit der Zentralen Methodikstelle für die Verbreitung der Kultur (Centralny Ośrodek Metodyki Upowszechniania Kultury) COK, Staatsorganen, zu deren Aufgaben u.a. die Herausgabe mehrerer Editionen anleitender Fachliteratur gehörte, von der Technik über die Praxis des Filmmachens selbst bis hin zur Ästhetik, Dramaturgie oder Montage
- a veritable support and distribution system was created, with the state advisory bodies Central Advisory Board for the Amateur Artistic Movement CPARA or with Central Methodological Office for the Dissemination of Culture COK, state organs whose tasks included, among others, the publication of several editions of instructional literature ranging from technique to the practice of filmmaking itself to aesthetics, dramaturgy or film montage

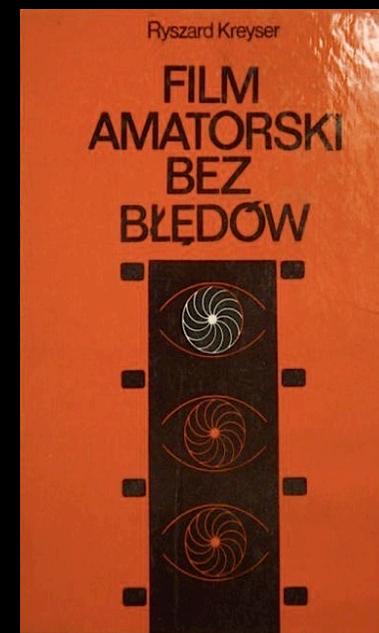
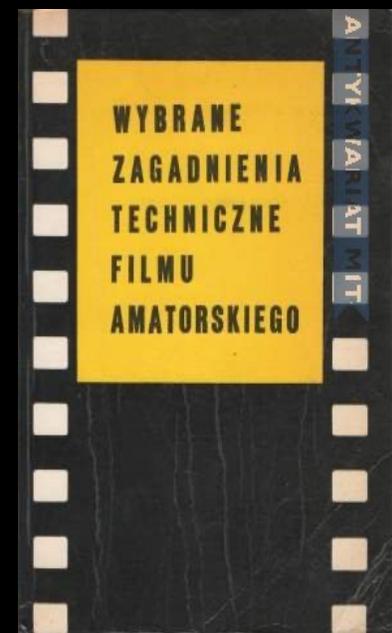
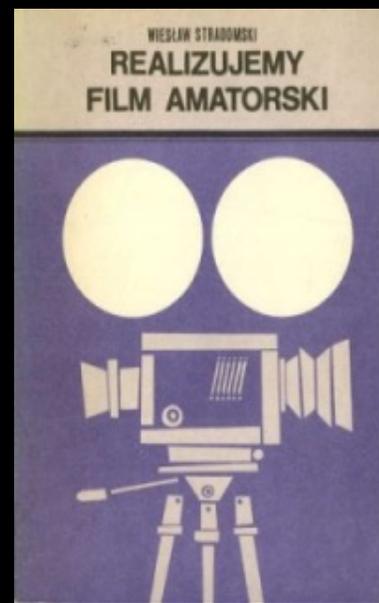
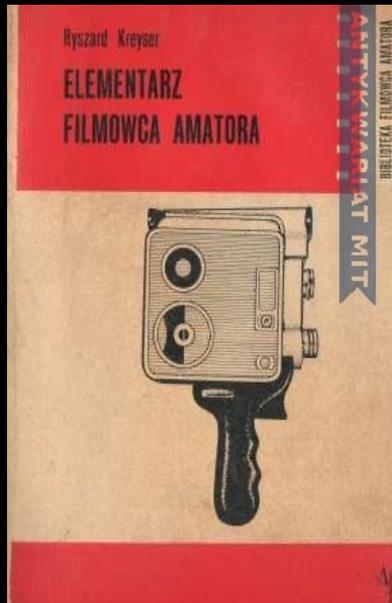
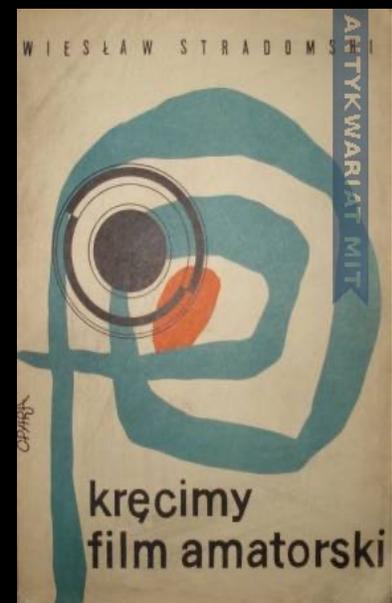

Ratgeberliteratur / **How-to literature**

Praxis des Filmemachens und Technik / **Filmmaking practice and technique**

- Auch Fachverlage wie Wydawnictwo Artystyczne i Filmowe (Verlag für Filmkunst) in Warschau oder der Verband der Amateurfilmklubs FAKF und Landeskulturhäuser wie WDK Wrocław legen ganze Buchreihen mit Ratgebern für Filmamateure auf

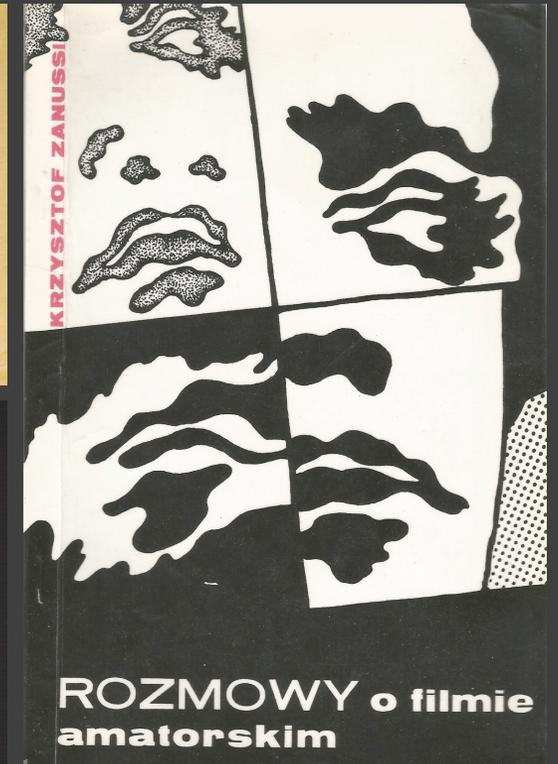
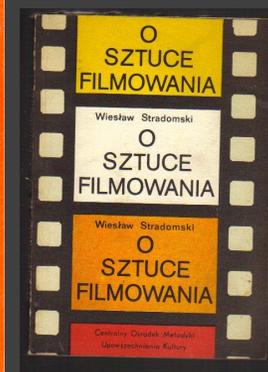
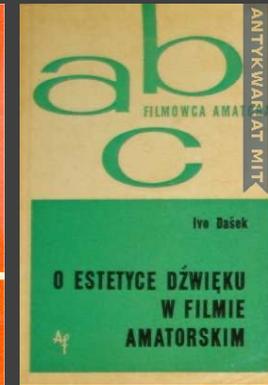
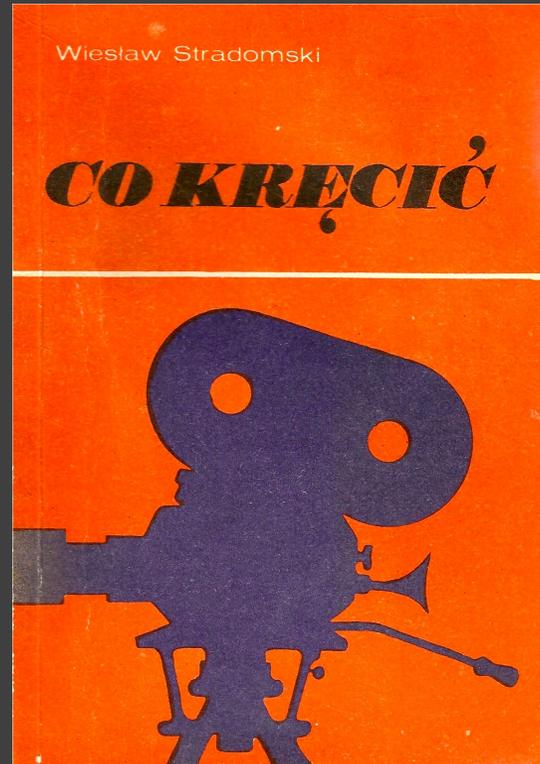
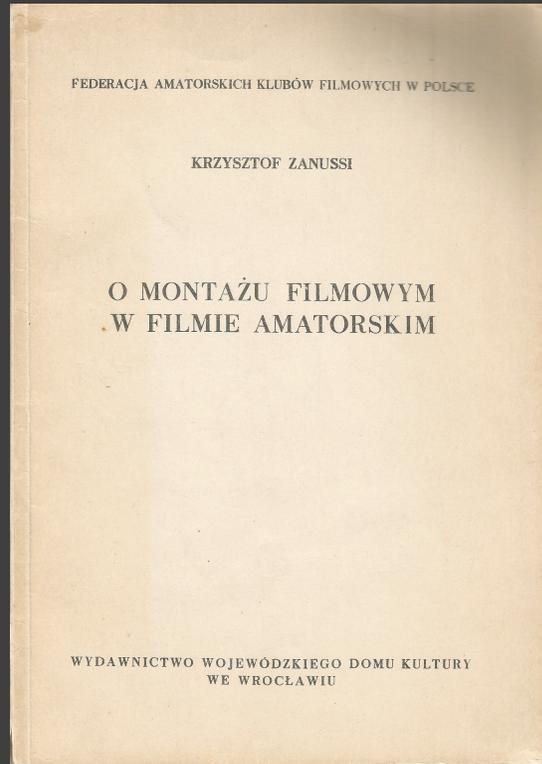
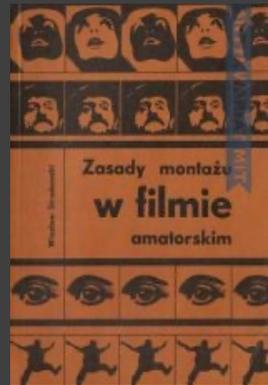
- **Specialized publishers such as Wydawnictwo Artystyczne i Filmowe (Publishing House for Cinematography) in Warsaw or the Association of Amateur Film Clubs FAKF and state culture houses such as WDK Wrocław also published entire book series with guidebooks for film amateurs**

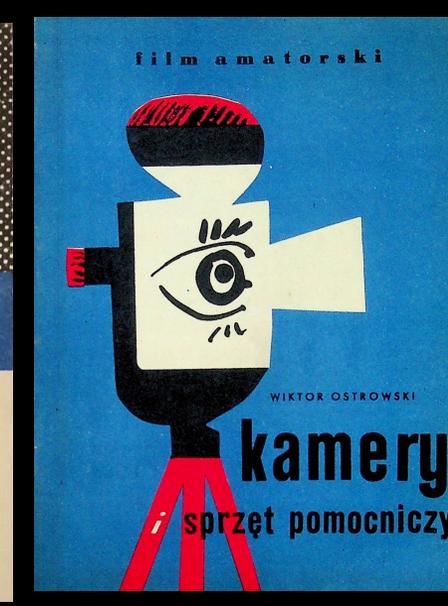
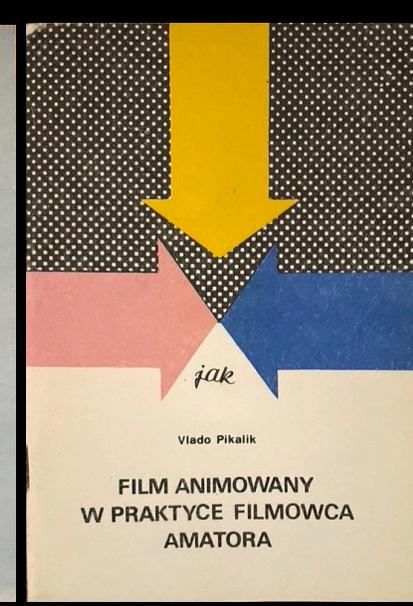
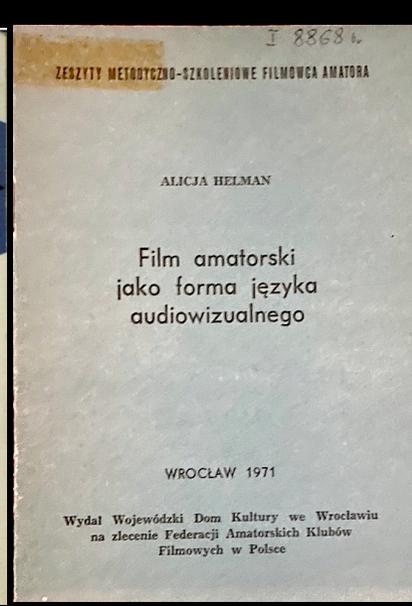
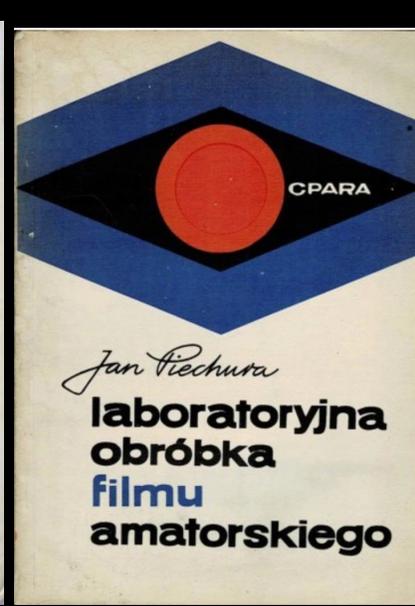
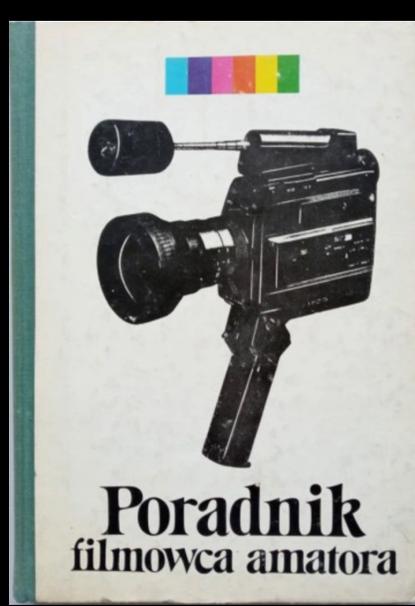
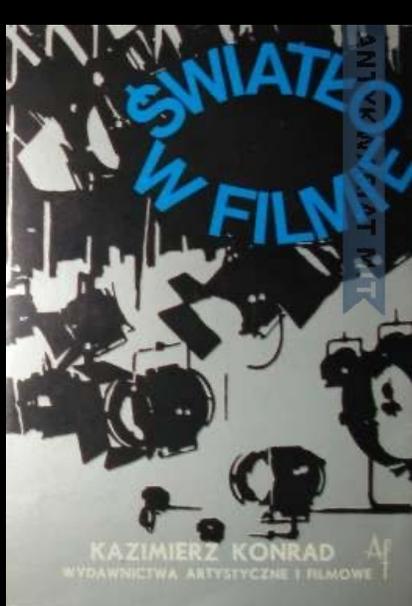

Ratgeberliteratur / How-to literature

Ästhetik, Dramaturgie, Montage, Projektion, Stoffentwicklung etc.

/ Aesthetics, dramaturgy, montage, projection, script development, etc.

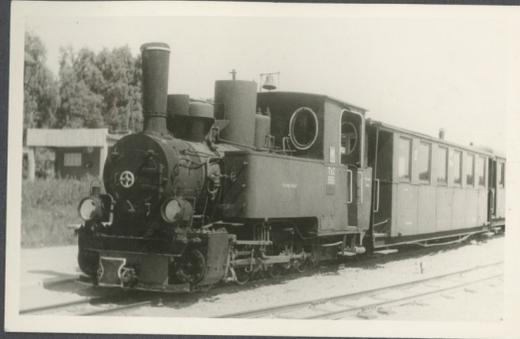

Filmische Bildung / **Film education**

- Die Ratgeberliteratur bildete die ideale Basis der praktischen Ausbildung in den Amateurfilmklubs
- Neben der Filmhochschule in Łódź und später in Katowice, die den einzigen professionellen Zugang zu der Filmbranche bildeten, konnte die informelle Filmbildung in den Amateurfilmklubs eine Art Sprungbrett in die Filmbranche sein
- **The advice literature formed the ideal basis for practical training in the amateur film clubs**
- **In addition to the film schools in Lodz and later in Katowice, which provided the only professional access to the film industry, the informal film education in the amateur film clubs could be a kind of stepping stone into the film industry**

ALE UJECIE! przy KAMERZE:
A. SIEŃKOWSKI i K. PRZYBYŁAK

DOSTOJNA „CIUCHCIA” Z MUZEUM PKP

I POD OKIEM „MACHINIE”
TUSZEM - CHARAKTERYSTYCZNA

LIVAGA „KAMERA POSZŁA!”

PLENER FILMOWY
KLUBÓW AKF z WIELKOPOLSKI

KROTOSZYN W „OKUPACJI”
FILMOWCÓW

- geleitet wurden die Klubs von staatlich geprüften Instruktoren, die die Mitglieder in filmtechnischen Gewerken unterrichteten und in die narrativ-ästhetische Aspekte des Filmmachens einführten

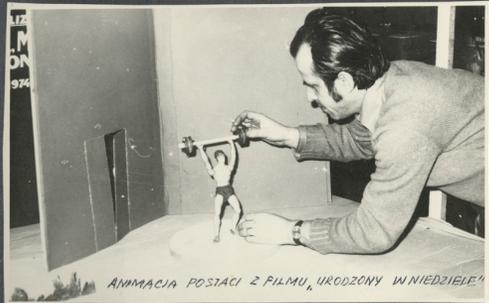
- Instruktoren betreuten sie bei der Entwicklung ihrer Ideen, Erstellung der Drehbücher und Story-boards und der Realisierung ihrer Projekte

- The clubs were led by state-certified instructors who taught the members the technical aspects of film and introduced them to the narrative and aesthetic aspects of filmmaking

- Instructors supported them in the development of their ideas, the creation of scripts and story-boards and the realization of their projects

Filmbildung / Film education

Arbeit der Instruktoren / Work of the instructors

ANIMACJA POSTACI Z FILMU „URODZONY W NIEDZIELE”

FILMOWANIE SCENY FILMU „URODZONY W NIEDZIELE”

J. Szyk podczas realizacji filmu anim.
„URODZONY W NIEDZIELE” (Lalkowy)

SCENA Z FILMU ANIM. „URODZONY W NIEDZIELE”

SCENA Z FILMU „URODZONY W NIEDZIELE” 7374R

PROJEKCYJA PRÓBNA FILMU „URODZONY W NIEDZIELE”

MONTAŻ FILMU „URODZONY W NIEDZIELE”

przegląd mat. filmowego

-1974-

- neben der Filmbildung war es die Möglichkeit der freien Nutzung von Kameras, Filmbändern, Schnitttischen und Projektoren, die extrem teuer und unzugänglich waren, weswegen man einem Klub beitrug
- es ging um das Wissen über Montage, Vertonung, Aufbau der Narration, um die Beherrschung des Equipments und um eine Interessengemeinschaft, wo man eigene Projekte besprechen oder über Film reden konnte

- In addition to the film education, it was the possibility of free use of cameras, film tapes, editing tables and projectors, which were extremely expensive and inaccessible, which is why one joined a club
- It was about knowledge about editing, soundtracks, structure of the narration, mastery of the equipment and a community of interests where you could discuss your own projects or talk about film

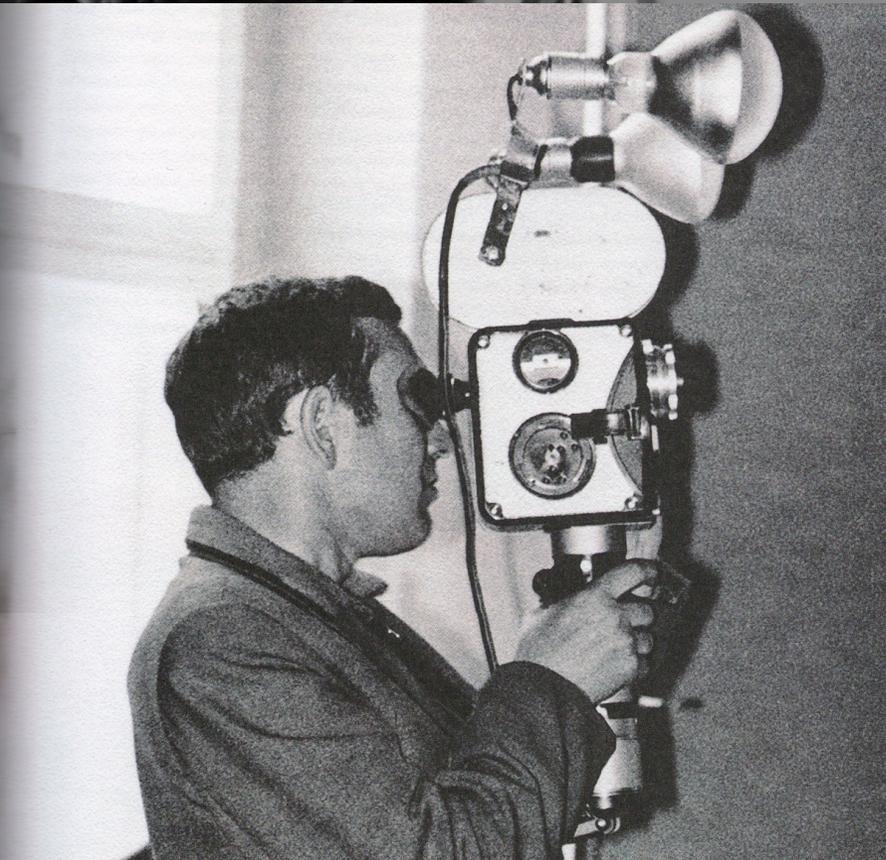
Instrukteur Józef Szyk auf dem Set eines Animationsfilms im AKF Konin / Instructor Józef Szyk on the set of an animated film at AKF Konin

Filmtechnik / **Film technology**

8mm Schmalfilmkameran / **8mm film cameras**

16mm Schmalfilmkameran / **16 mm film cameras**

- Sowjetische Kamera "Krasnodarsk", AKF "Muza" in Konin
- **Soviet camera "Krasnodarsk, AKF "Muza" in Konin**
- Mieczysław Szemalikowski mit selbstgebasteltem verstärktem Kameralicht, 1970er Jahre
- **Mieczysław Szemalikowski with self-made amplified camera light, 1970s**

Schneidetische / Montage – Cutting tables / assembly

Instrukteur Leszek Boguszewski / AKF „Sawa“ an einem 8mm-Schneidetisch

Instructor Leszek Boguszewski / AKF "Sawa" at an 8mm cutting table

Instrukteur Franciszek Dzida / AKF „Klaps“ an einem 16mm-Schneidetisch

Instructor Franciszek Dzida / AKF "Klaps" at an 16mm cutting table

AKF „Grunwald“ in Olsztyn, synchrones Einlesen des Tons während der Projektion / **Synchronous reading of the sound during projection**

AKF „Muza“ in Konin, 8mm-Projektor
/ **8mm Projector**

Projektion / **Projection**

- die Instruktoren verfügten über Erfahrungen im Filmmachen und absolvierten regelmäßig mehrwöchige Schulungen oder Fortbildungen, die ab 1961 von der Zentralen Beratungsstelle für die Laienberufsbewegung (Centralna Poradnia Amatorskiego Ruchu Zawodowego) in Warschau organisiert wurden
- oft waren es sehr erfahrene Filmamateure, die sich stufenweise als professionelle Instruktoren qualifizierten und sogar das dreijährige Film- und Fernsehstudium des Zentralen Pädagogischen Zentrums der Künstlerischen Ausbildung (Centralny Ośrodek Pedagogicznego Szkolnictwa Artystycznego) COPSA in Warschau absolvierten
- **the instructors had experience in filmmaking and regularly completed several weeks of training or further education, which were organized from 1961 by Counseling Center of the Amateur Professional Movement in Warsaw**
- **often it was very experienced film amateurs who gradually qualified as professional instructors and even the three-year film and television studies of the COPSA / Central Pedagogical Center for Artistic Education**

Filmbildung / Film education

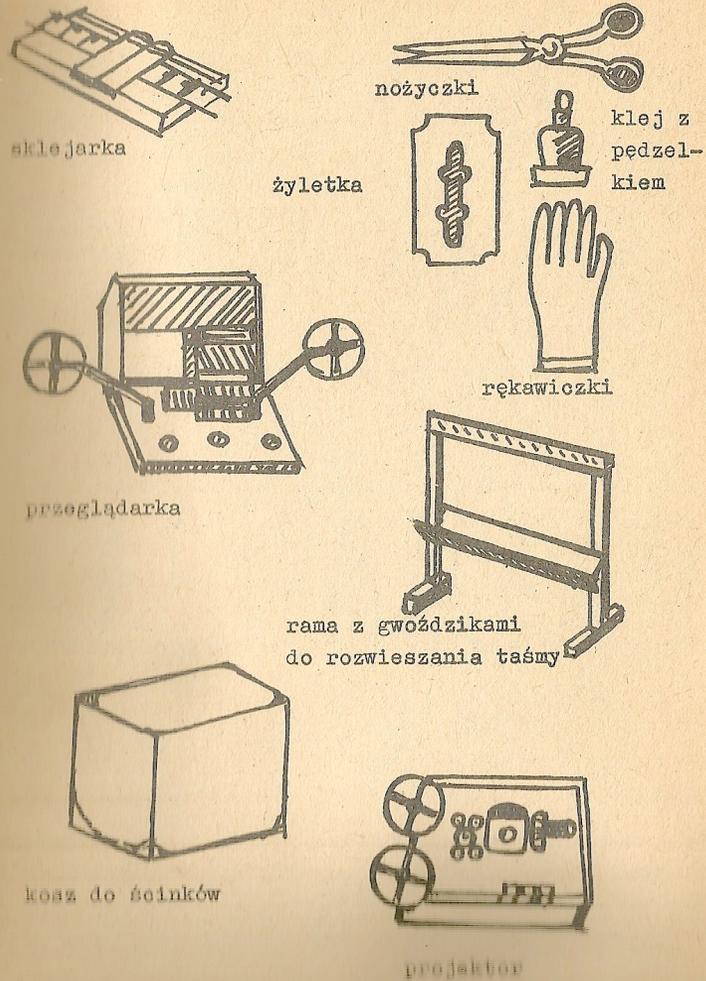

Filmkultur / Film culture

- weitere Form der Filmbildung waren Gesprächsrunden und Workshops mit bekannten polnischen Regisseuren wie, siehe Fotos, Piotr Szulkin, Marcel Łoziński, Krzysztof Zanussi oder Krzysztof Kieślowski
- und auch die Teilnahme an Amateurfilmfestivals im In- und Ausland erweiterte durch die Möglichkeit des Vergleichs die Horizonte der Amateure; ebenso wie die eigenen Foren in Fachzeitschriften, die über die Entwicklung der Amateurfilm-bewegung informierten
- Another form of film education were talks and workshops with well-known Polish directors such as, see photos, Piotr Szulkin, Marcel Łoziński, Krzysztof Zanussi or Krzysztof Kieślowski
- and also participation in the numerous amateur film festivals at home and abroad broadened the horizons of amateurs through comparison; as well as their own forums in trade journals, which provided information about the development of the amateur film movement

Montage eines Amateurfilms nach Krzysztof Zanussi / Montage of an amateur film based on Krzysztof Zanussi

Rys. 21 Niezbędny sprzęt montażowy

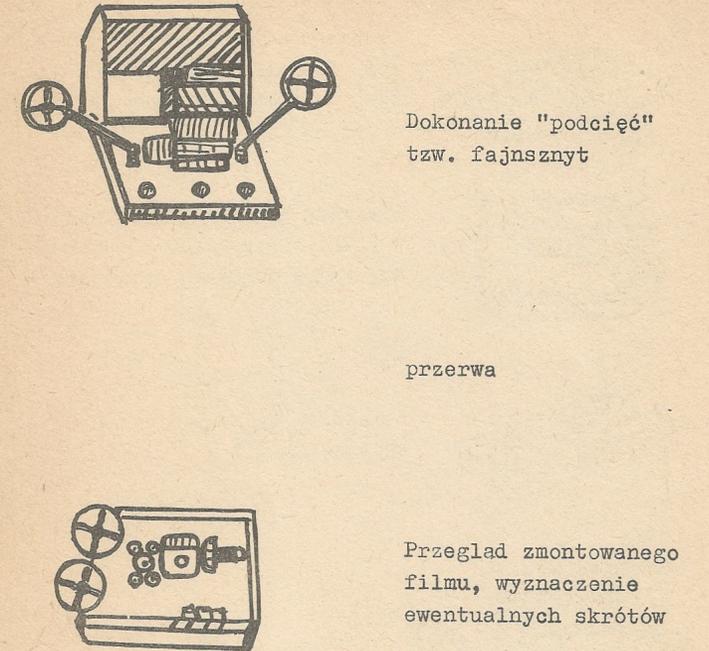

Rys. 22

Schemat prac przy montażu filmu fabularnego

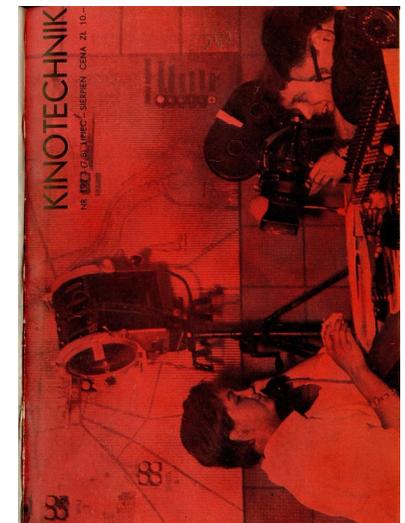
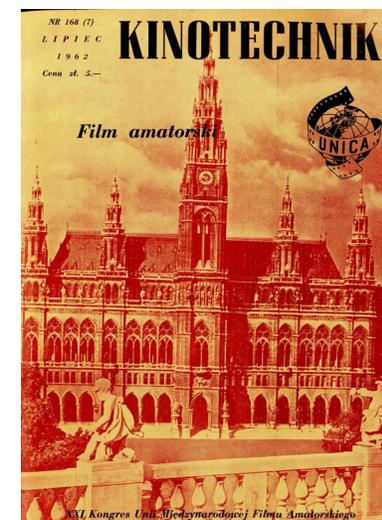
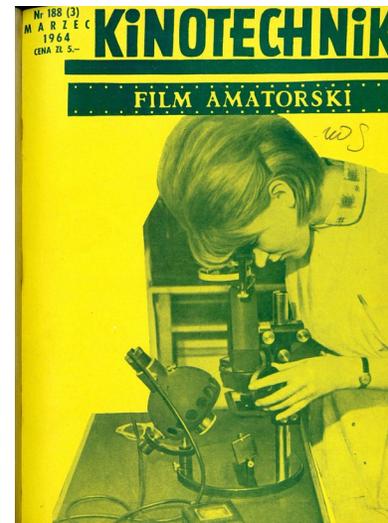
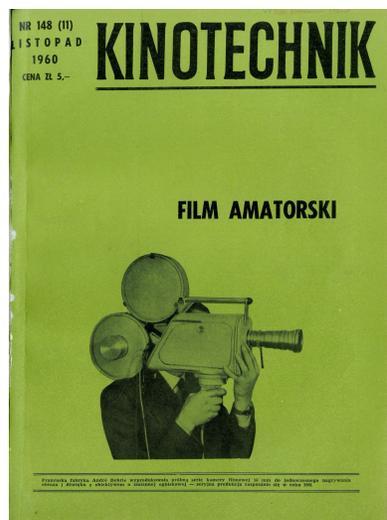
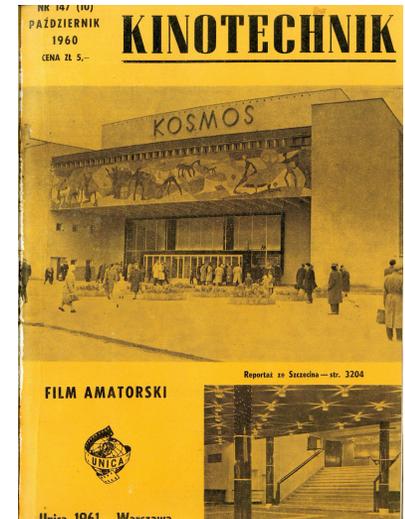
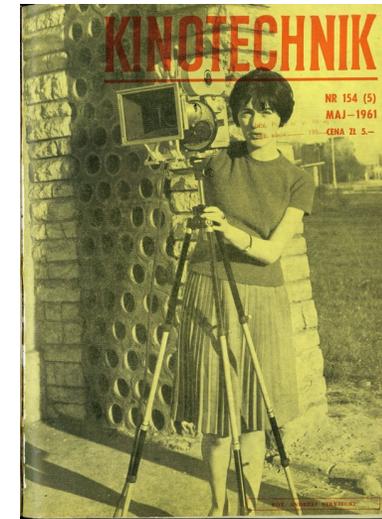
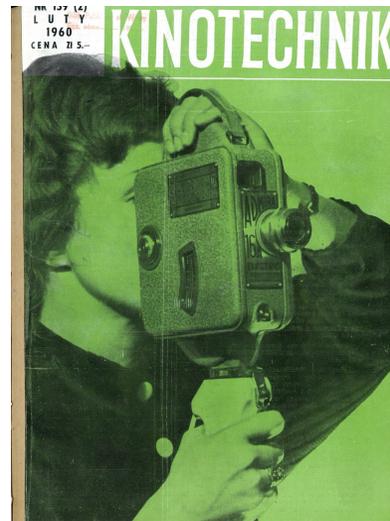
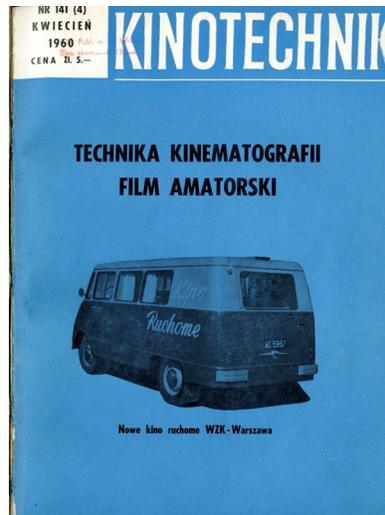
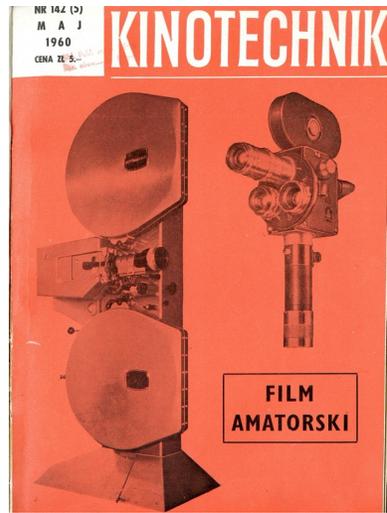

Rys. 23

Fachzeitschriften als Forum der Filmamateure/ Trade journals as a forum for film amateurs

Beilage „Film amatorski“ in „Kinotechnik“/ Supplement "Film amatorski" in "Kinotechnik"

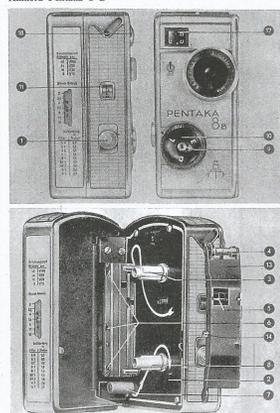

5-seitige Rubrik „film amatorski“ – in Beilage „Fotoamator“ des Kunstmagazins „Fotografia“ / 5-page column "film amatorski" - in supplement "Fotoamator" of the art magazine "Fotografia"

film amatorski

Amatorski sprzęt filmowy znajdujący się na naszym rynku

Kamera Pentaka 8 B

W kwietniowym numerze „Fotografii” z 1960 r. obiektyw naszym Czytelnikom podawać dokładne charakterystyki amatorskiego sprzętu filmowego znajdującego się u nas w sprzedaży. Jak do tej pory, zamieściliśmy jedynie opis kamery AK 8. Dalszą omówimy inną, również bardzo u nas popularną kamerę 8 mm, a mianowicie kamerę Pentaka 8 B.

Pentaka 8 B jest dalszym etapem rozwoju kamery AK 8. Zachowując jej kształt, wymiary i zasadniczy mechanizm wewnętrzny, została jednocześnie wyposażona w cały szereg ulepszeń rozszerzających powożenie jej możliwości.

Pentaka 8 B produkowana jest przez VEB Kamera- und Kinoverke in Dreßden. Jest to kamera przeznaczona na film o wymiarze 2 x 8 mm na spulach dziesiętnych o pojemności 7,5 m, co odpowiada 15 mb filmu gotowego do projekcji. Film tej długości wywija się ok. 4 min.

Obrotowa kamera wykonana jako aluminiowy odlew pod ciśnieniem, na wierzchu oklejona barwnym dermatolem. Budowę kamery pokazuje zamieszczone ilustracje.

Kamera posiada wymienną optykę, gniazdo obiektywów wyposażone jest w gwint pozwalający na szybką wymianę obiektywów (wyścarka obrotowa obrotowa o 30°). Kamera dostarczana jest z obiektywem standardowym. Biotarem 2/12,5 mm o zakresie odległości od 0,25 m do nieskończoności. Oprócz tego można użyć również innych obiektywów, a mianowicie: Flektogon 2/5,5 mm (zakres od 0,15 do nieskończoności); Biotar 2/25 mm (zakres od 0,35 do nieskończoności) oraz Sonnar 2/8/10 mm (zakres od 0,5 do nieskończoności).

Celownik lunetkowy posiada zamoczone ramki o różnych ogniskowych. Jedynie przy użyciu obrotowej Flektogon o ogniskowej 5,5 mm trzeba na celownik założyć specjalną osłonkę nasadkową. Okrąg obserwacyjny w celowniku odpowiada temu, co zobaczymy na ekranie przy wyświetlaniu gotowego filmu, kamera rejestruje zaś na filmie nieco więcej, a marginesy te zostają północną obrotę w projektorze. Celownik kamery Pentaka 8 B wyposażony jest w urządzenie do wyrównania paralaksy. Jest to umieszczony przy okularze kątek, ustawia go można w czterech położeniach: 0,25 m, 0,5 m, 1 m oraz nieskończoność.

Kamera napędzana jest sprężyną, jedno jej nakręcenie wystarczy na przepracowanie ok. 2 mb filmu, co odpowiada ok. 30 sekundom czasu projekcji. Co 30 cm filmu służyć w kamerze minutowo odwijający się „pudeł” ułatwiający do określenia długości nakręcanego ujęcia. Kamera Pentaka 8 B można filmować z szybkością 8, 15, 24 i 48 klatek. Umożliwia to dokonywanie zdjęć zwolnionych i przyspieszonych.

Na przedniej ścianie mamy guzik spustowy umieszczony pośrodku gałki nastawczej służącej do nastawiania biegu normalnego, zdjęć polakotkowych oraz biegu ciągłego. Zdjęcia polakotkowe stosujemy dla celów trickowych, bieg ciągły natomiast – gdy sami chcemy znaleźć się na nagręcanym przez siebie filmie. W guziku spustowym znajduje się sprężynowy otwór do wyczerpania normalnego, fotograficznego wężyka spustowego.

Pomocnicza tabela naświetlań jest umieszczona na jej skręconym futurale. U spodu kamery znajduje się gwintowany otwór 3/8" dla umocowania kamery na statywie.

Do kamery Pentaka 8 produkowany jest bogaty zestaw sprzętu dodatkowego, jak: korbka do cofania filmu i dwójka do wykonywania ściernicy i rozkładów, kompendium przysług do napisów, zestaw filtrów, Pentafot – nasadkowy światłomierz do sprawdzania i rozkładów, kompendium (zestaw) ten pozwala na półautomatyczne nastawianie przysłony obiektywu).

Kamera Pentaka 8 w naszych warunkach zajmie chyba powoli miejsce dotychczas powszechnie używanej kamery AK 8. Zachowując bowiem prostotę konstrukcji i łatwą obsługę, daje jednocześnie dalsze amatorskie możliwości zarówno dzięki wymienionej optyce, jak też dzięki kilku czepkościom zdjęć oraz wyrównaniu paralaksy.

W dniu 5 listopada 1961 r. odbyło się w Krakowie uroczyste zakończenie IX Ogólnopolskiego Konkursu na Film Amatorski. Konkurs ten ogłoszony był przez Federację Amatorskich Klubów Filmowych w Polsce, Naczelny Zarząd Kinematografii oraz szereg instytucji zainteresowanych rozwojem filmu amatorskiego w naszym kraju. Dostępnym był dla wszystkich amatorów, zarówno zrzeszonych w Klubach, jak też indywidualnie.

Na konkurs nadesłano ogółem 70 filmów, w tym na taśmie 16 mm 42 filmy, na taśmie 8 mm – 28 filmów. Podobnie jak w latach ubiegłych, przyjęto system dwustopniowego Jury. Jury I stopnia zakwalifikowało do drugiego etapu 21 filmów 16 mm, 12 filmów 8 mm. Spośród nich Jury II stopnia nagrodziło i wyróżniło 13 filmów, w tym 2 filmy 8 mm.

Ze względu na szczupłość miejsca ograniczyć się do krótkiego omówienia nagrodzonych filmów.

Wielka nagroda – film „Moje miasto” – Z. Irzykowskiej i J. Olszewskiego z AKF „Gdańsk”. Gdańsk a właściwie jego staromiejskie domy odbite w wodzie kanałów. Lekkie falowanie powierzchni wody zamienia domy w baśniowe pałace, a rytm tych ruchów układa się w pełną poezję i impresję.

Nagrada specjalna Huty im. Lenina – filmy „Manekiny” i „Dokąd oni idą” – R. Kozakiewicza z AKF „X Muza”. Filmy trickowe, treścią ich jest ostrzeżenie przed ostateczną zagładą ludzkości w wypadku wojny.

Filmy dokumentalne:

I nagroda – film „Niezastępczone prawa” – J. Kaszyckiego, K. Konarzewskiego i R. Zawidowskiego z AKF „Nowa Huta”. W części czarno-biały film o malarstwie dzieci. Świetna obserwacja małych malarzy i ciekawe operowanie kamerą dają w efekcie nastrój tak nieodzwyczajony w filmach o dzieciach.

II nagroda – film „Stacja” R. Zielazka z AKF w Poznaniu. Impresja na temat życia stacji kolejowej. Ciekawe obserwacja typów ludzkich, dobrze podkreślony nastrój, chwilami liryczny. Film ten wywołał sprzeczne zdania wśród widzów. Jedni silnie odczuli zawarty w nim nastrój, inni wprost przeciwnie, odmawiali mu głębszych wartości. To chyba dobrze świadczy o filmie, jeżeli wywołuje on dyskusje.

III nagroda – film „Kryształ” – J. Wierzbickiego z AKF „Śląsk”. Bardzo sumiennie i ciekawie zrobiony dokument na temat produkcji kryształów. Film łączy w sobie walory ciekawego filmu technicznego z dobrą operatorką i dobrym prowadzeniem świata. Zastrzeżenie budzi jedynie zbyt długa część kończąca ekspozycję gotowych kryształów.

WYPOWIEDZ PROF. JERZEGO TOEPLITZA NA TEMAT FILMU AMATORSKIEGO

Film amatorski w naszym kraju ma do spełnienia doniosłą rolę kulturalną. W ręku doświadczonego amatora przejawia on być wyliczone rozrywką, lecz nabiera cech elementu współwzrastającego kultury na równi z innymi dziedzinami twórczości amatorskiej. Najlepszym dowodem tego są wypowiedzi najwyższych autorzytety w dziedzinie filmu. Działaj pozwolimy sobie przytoczyć fragment przemówienia rektora Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej i Filmowej im. Leona Schillera – profesora Jerzego Toeplitza na V Zjeździe Federacji Dyskusyjnych Klubów Filmowych.

...Wreszcie punkt ostatni dotyczący zagadnienia widza filmowego, kształcenia jego kultury, to jest sprawa filmowego ruchu amatorskiego. To jest oczywiście zagadnienie nieco inne, niż zagadnienie uprzednio tutaj przezemnie wymienione. Jeżeli chodzi o sprawę filmów szkolnych, o sprawę repertuaru filmowego, jeżeli chodzi o sprawę piśmiennictwa filmowego, to są to sprawy, które dotyczą absolutnie wszystkich pracowników kultury w dziedzinie filmu. Natomiast nie jest powiedziane, że każdy, kto interesuje się filmem, powinien spróbować swoich sił w filmie amatorskim, ale zdaje mi się, że każdy kto próbuje swoich sił w filmie amatorskim, spełnia bardzo ważną rolę dla krzewienia i ożywienia kultury. Pożyteczność tego ruchu jest chyba bezsporna. Zatem dla tego trzeba, że jest między urzędnymi od czasu do czasu festiwal i pokazów, jakie to gruncie rzeczy hermetycznie izolowały od wielkiej masy kinomanów. Trzeba by dbać o to, żeby najlepsze filmy amatorskie pokazywały się na ekranach...

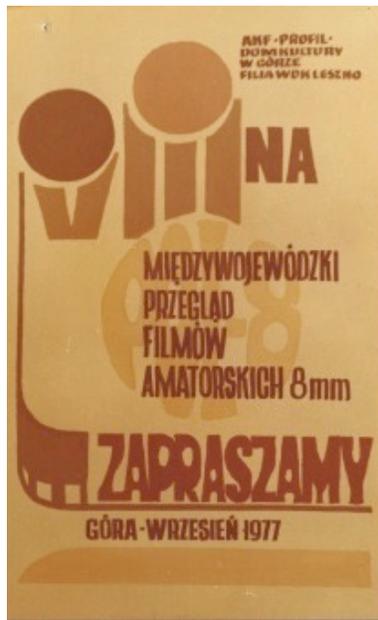
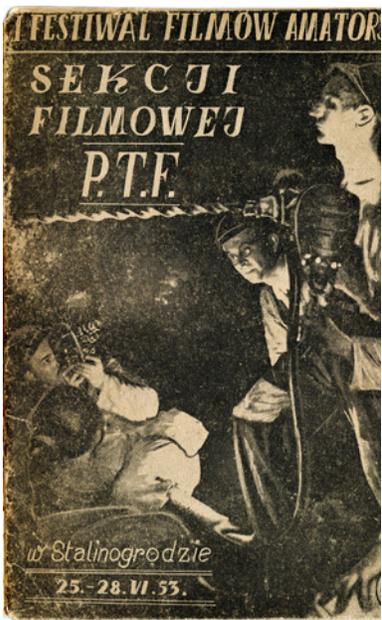
Fotografia 3/1962, 5.5

• 1960-1974, Technik und Equipment, Festivalberichte, Film- und Tongestaltung, Verbandsarbeit, Anmeldung zu Festivals, Ausschreibungen von Wettbewerben und Preisen, AKF-Chroniken, Literaturbesprechungen, Porträts v. Filmamateuren etc.

• 1960-1974, technology and equipment, festival reports, film and sound design, association work, registration for festivals, announcements of competitions and prizes, AKF chronicles, literature reviews, portraits of film amateurs etc.

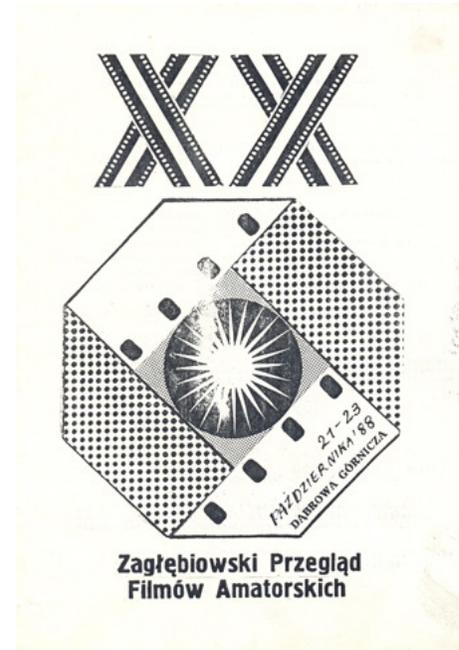
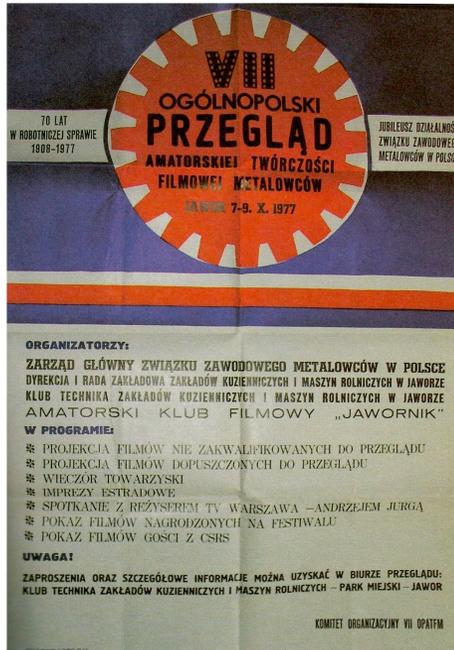
Amateurfilmfestivals / Amateur Film Festivals

Festivals

- OKFA für 16mm, Ogólnopolski Konkurs Filmów Amatorskich / Allpolnischer Wettbewerb der Amateurfilme
- Pol-8 für 8 mm, Polanica Zdrój
- OKFA for 16mm, All-Polish Amateur Film Competition
- Pol-8 for 8mm, Polanica Zdrój

Spezialisierte Fachfestivals / Specialized professional festivals

Filmschau der Metallindustrie, Festival der sozial engagierten Amateurfilme, Amateurfilmschau des Dombrowaer Kohlebeckens, Allpolnisches Festival der Amateurfilme
“Publicystyka”/Publizistik

Film Show of the Metal Industry, Festival of Socially Committed Amateur Films, Amateur Film Show of the Dombrowa Coal Basin, All-Polish Festival of Amateur Films
“Publicystyka”/Publistics

PRAKTIKEN UND STRATEGIEN DER FILMAMATEURE / PRACTICES AND STRATEGIES OF AMATEURS

- Die Filmamateure agierten jenseits der professionellen Produktions- und Vertriebsstrukturen als Akteure eines Kinos, das von den Anforderungen an professionelle Produktion und Parteirichtlinien weitgehend unbehelligt blieb
  - Sie siedelten sich in einer Grauzone zwischen kritischer Praxis und staatlicher Reglementierung an
  - Natürlich agierten sie nicht frei von politisch-gesellschaftlichen Bedingungen, sowohl was die Restriktionen des ideologisch determinierten Parteiapparats betraf als auch den eigenen Anspruch, ambitionierte Filme zu machen
  - Ein Anspruch, der an die propagierten Vorgaben rückgekoppelt war, dem Volk die Errungenschaften der Bildung und der Kunst angeeignet zu lassen
-
- The film amateurs acted beyond the professional production and distribution structures as actors in a cinema that remained largely unmolested by the requirements of professional production and party guidelines
  - They settled in a gray area between critical practice and state regulation
  - Of course, they did not act free of political and social conditions, both in terms of the restrictions of the ideologically determined party apparatus and their own claim to make ambitious films
  - A claim that was linked back to the propagated guidelines to allow the people to benefit from the achievements of education and art

AKFs als soziokulturelle Nische / AKFs as sociocultural niche

- Die Amateurfilmklubs, ursprünglich als eine staatlich subventionierte Freizeitbeschäftigung für die Arbeiterklasse intendiert, entwickelten sich zu einer Art sozio-kultureller Nische für «Amateure», die abseits des professionellen Filmproduktionskreislaufs ästhetisch-thematische Experimente wagen konnten
- diese betrafen politische Tabus, gesellschaftliche Kritik, formale Experimente oder Genderverhältnisse, darunter Darstellungen der Sexualität und das Sichtbarmachen marginalisierter sexueller Minderheiten wie der tabuisierten Homosexualität
- The amateur film clubs, originally intended as a government-subsidized leisure activity for the working class, developed into a kind of socio-cultural niche for "amateurs" who could dare aesthetic-thematic experiments outside the professional film production cycle
- these concerned political taboos, social criticism, formal experiments or gender relations, including representations of sexuality and the visualization of marginalized sexual minorities such as taboo homosexuality

Freiraum für Subversion/Space for Subversion

- Die Aktivitäten der selbstverwalteten Klubs schufen eine Art verschworene Gemeinschaft um die praktische Filmarbeit herum, die sie in die Nähe einer Subkultur rückte
- In diesem «Freiraum» produzierten die Filmamateure autonome Filme, die auch subversive Inhalte transportierten, indem sie gesellschaftlich Unsichtbares, Verdrängtes oder Ausgegrenztes visualisierten
  - auffällig ist dabei der starke gesellschaftliche Bezug vieler Filme, mit Themen wie Konsumwünsche, unzumutbare Arbeitsbedingungen, Mangelwirtschaft, Ökologie, Geschlechterrollen, gesellschaftliche Widersprüche resp. Proteste oder Jugendsubkultur
- The activities of the self-governing clubs created a kind of cohesive community around practical film work, which brought them close to a subculture
- In this "free space" the film amateurs produced autonomous films that also conveyed subversive content by visualizing what was socially invisible, repressed or excluded
- What is striking here is the strong social reference of many films, with topics such as consumer desires, bad working conditions, shortage economy, ecology, gender roles, social contradictions or protests or youth subculture

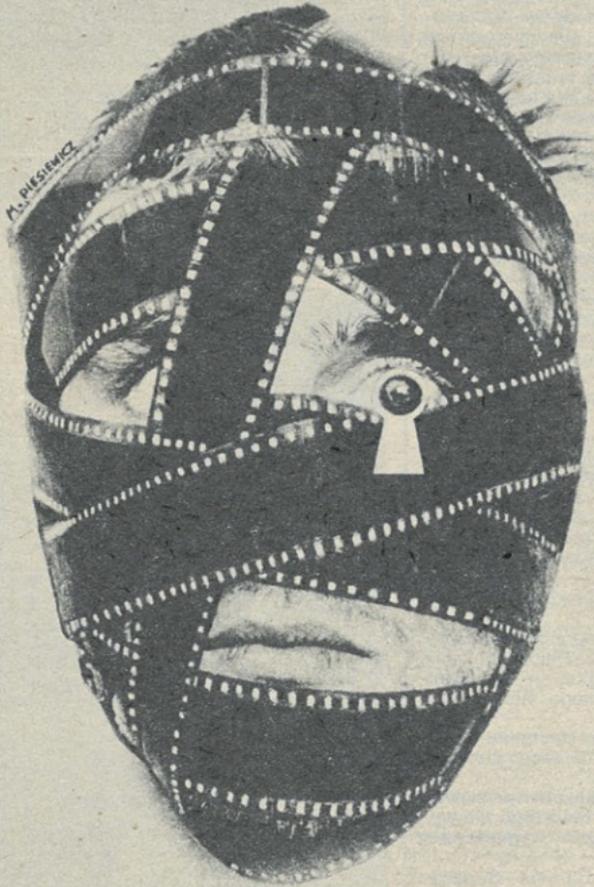

Kultureller Underground / Cultural underground

- All das war möglich dank der <internen> Vorführpraktiken für die Teilöffentlichkeiten der Klubs bzw. Festivals
- ein prägnantes Beispiel dafür liefert der AKF „Pałacyk“:
- Zusammen mit Anna Jędryczka-Hamera gründete Marek Hamera 1979 in Wrocław den Akademicki Klub Filmowy „Pałacyk” / Akademischer Filmklub „Schlößchen”. Der neue Klub entwickelte sich schnell zu einem Anziehungspunkt für die Film- und Kunstszene der Stadt
- All of this was possible thanks to the 'internal' presentation practices for the partial public of the clubs or festivals
- A succinct example of this is provided by the AKF “Pałacyk”:
- In 1979, together with Anna Jędryczka-Hamera, Marek Hamera founded the Academic Film Club “Small Castle” in Wrocław. The new club quickly developed into a magnet for the city's film and art scene

Sitz von AKF „Pałacyk“ / Headquarters of AKF “Pałacyk”

FILM POZA KINEM

PRZEGLĄD FILMU
NIEKOMERCYJNEGO

ZSP ACK PAŁACYK WROCŁAW

11-17 IV 1983

Kultureller Underground / Cultural underground

„Film poza kinem“/„Film ausser dem Kino“/ **“Film off-cinema”**

- Besondere Rolle spielte dabei die Einrichtung eines Festivals des unabhängigen Films „Film poza kinem“/ „Film ausser dem Kino“, das vom Programmierer Leszek Turowski als eine geschlossene Veranstaltung deklariert wurde, um der Zensur vorzubeugen. Der Untertitel des Festivals „Przeгляд filmu niekomercyjnego“/ “Schau des nichtkommerziellen Films“ definierte das Spektrum der gezeigten Filme zwischen unabhängiger Produktion, hohem ästhetischen Anspruch und kulturpolitischem Underground
- A special role was played by the establishment of the independent film festival “Film off-cinema”, which the programmer Leszek Turowski declared as a closed event in order to prevent censorship
- The subtitle of the festival "Show of non-commercial film" defined the spectrum of the films shown ranging from independent production, high aesthetic standards and cultural-political underground

Wrocław, dnia 16.04.1984 r.

PRZEGLĄD: „FILM POZA KINEM”

ACK „PAŁACYK” WROCLAW 12.04 — 15.04.84

W dniach 12—15 kwietnia 1984 r. we Wrocławiu odbył się już drugi, tym razem międzynarodowy PRZEGLĄD STUDENCKIEJ TWÓRCZOŚCI NIEKOMERCYJNEJ — „FILM POZA KINEM”, zorganizowany przez Akademickie Centrum Kultury „Pałac” we współpracy z Radą Akademickich Klubów Filmowych. Przegląd ten obejmował swoim zakresem pokazy filmów (wszelki mierz, format i tematyka) i realizacje video (wszelkie systemy) zrealizowane przez twórców profesjonalnych, nieprofesjonalnych i przez grupy twórcze, nie na zamówienie czy też zlecenie, ale z wewnętrznej potrzeby i z pasją twórczą oraz prezentacje grup twórczych działających na obszarze zblizonym do filmu. W ramach przeglądu odbył się również konkurs na film najlepiej wykorzystujący środki filmowe i na najlepszą realizację video. Do konkursu zgłoszono i zaprezentowano 86 filmów i 7 realizacji video z wielu krajów całego świata.

Wszystkie projekcje konkursowe w kategorii filmu i video oceniane były przez dwa odrębne, niezależne Jury przeglądu oraz przez publiczność, która także przyznawała swoje nagrody.

Pierwsze Jury przeglądu, o charakterze profesjonalnym w składzie:

- 1) Natalia Lach-Lachowicz — artystka fotografik, Wrocław,
- 2) Waldemar Dziki — reżyser filmowy, Warszawa,
- 3) Wiesław Adamik — redaktor kwartalnika filmowego POWIĘKSZENIE, Kraków,
- 4) Bogdan Zagroba — redaktor tygodnika FILM, Warszawa,
- 5) Leszek Turowski — student PWSFTiT w Łodzi, Wrocław.

po obejrzeniu wszystkich projekcji konkursowych postanowiło przyznać osiem równorzędnych nagród dla twórców:

— EGONA BÜNNE (z Berlina Zachodniego, studenta Deutsche Film-Fernsehakademie Berlin) za najlepszą realizację video pt.: ST. N.” (STUNDE NULL — Godzina zero) oraz za film „AUSTAUSCH” (Wymiana).

Transnationale Vernetzung/Transnational Networking

„Film ausser dem Kino“ / “Film off-cinema”

- Das Festival avancierte in den 1980ern nicht nur zu einem Magneten für die „Unangepassten“ unter den organisierten Amateuren, sondern baute auch westliche Kontakte auf, besonders zu den jungen Filmszenen in West-Berlin und Wien
- das Ergebnis dieser Aktivitäten waren eine hohe Präsenz von Filmen der DFFB-Studierenden und österreichischer Experimentalfilmen. Dies begründete den Ruf Wrocław als Zentrums der unabhängigen Filmkultur in Polen
- In the 1980s, the festival not only advanced to become a magnet for the "non-conformists" among the organized amateurs, but also established western contacts, particularly with the young film scenes in West Berlin and Vienna
- the result of these activities was a high presence of films by DFFB students and Austrian experimental films. This established Wrocław's reputation as the center of independent film culture in Poland

Transnationale Vernetzung/Transnational Networking

- per definitionem gelten Studentenfilme als nichtprofessionelle Produktionen
- DFFB / Deutsche Film- und Fernsehakademie Berlin war die erste westdeutsche Filmhochschule, gegründet 1966
- DFFB war seit 1968 sehr stark von den damaligen politischen Turbulenzen beeinflusst, die Studenten und die Direktion gerieten oft aneinander und ist bis heute von Protesten in der Studenten- und Dozentenschaft geprägt
- by definition, student films are considered non-professional productions
- DFFB / German Film and Television Academy Berlin was the first West German film school, founded in 1966
- since 1968, DFFB was strongly influenced by the political turbulence of the time, the students and the management often clashed and is still marked by protests among the students and lecturers

- CZESŁAWA CHWISZCZUKA (z Polski, absolwent PWSFTiT) za oryginalny montaż obrazu i dźwięku w filmie „MEDYTACJE”.
  - PIOTRA MAJDROWICZA (Polska, nieprofesjonalista) za walory artystyczne filmu „W MILCZENIU”.
  - OLAF OLSZEWSKIEGO (Polska, nieprofesjonalista) za najciekawszy zestaw filmów: „WARTA”, „POLSKA 83” i „WYJŚCIE ROBOTNIKÓW Z FABRYKI”.
  - ŁUKASZA KORWINA (Polska, student Wydziału RTV UŚl.) za realizację filmu „SPOJRZYSZ NA MIEJSCE GDZIE BYŁ A JEGO NIE BĘDZIE” oraz realizację video pt.: „WERNISAZ”.
  - RAOULA PECKA (z Haiti, studenta DFFB) za warsztat realizatorski filmu „BURIAL” (Pogrzeb).
  - PETERA SCHMITA (z Berlina Zachodniego, student DFFB) za film „KEINE SUBIEKTIVE BEOBACHTUNG” (Bez żadnych odczuć subiektywnych).
  - LYSANNE THIBODEAU (Kanada, absolwentka szkoły filmowej w Kanadzie) jako indywidualności artystycznej zaprezentowanej filmami: „TRIPLE EXPOSURE WORLD” (Świat potrójnie naświetlony), „POST-EPYSOD” (Post-epizod), „REFLEXIONS” (Refleksje).
- Jury przyznało również siedem równorzędnych nagród specjalnych:
- Za najlepszy montaż w filmie nieprofesjonalnym: WITOLDOWI ŚWIETNICKIEMU i MARIUSZOWI PIESIEWICZOWI, autorom filmu: „KTP” (Polska).
  - Za walory formalne filmu: „PRAZNIK” (Święto) BOJANOWI JOWANOWICOWI (Jugosławia, twórca nieprofesjonalny).
  - Za najlepszą kreację aktorską: DEVIE RUTH WOHLSCHEGEL, odtwórczyni pierwszoplanowej roli w filmie MONIKI SCHMID „PRIVATE MOMENT” (Berlin Zachodni, studentka DFFB).
  - Za stworzenie postaci Józefa K. w filmie „SPACER II JÓZEFA K.”: Piotrowi Klamerusowi (autor) i Kazimierzowi J. Bihuniowi (aktor) (Polska, twórcy nieprofesjonalni).
  - Za niekonwencjonalną stylistkę filmu „WIZYTA”: MARKOWI HAMERZE (Polska, twórca nieprofesjonalny).
  - Za podjęcie ważnego społecznie tematu w filmie „ZBYSZEK i GRAZYNA”. MIROŚLAWOWI PRZYLIPIAKOWI (Polska, twórca nieprofesjonalny).

— Za wartości humanitarne w filmie „ŚWIĘTA”: ANDRZEJOWI MASZTALERZOWI (Polska, student Wydz. RTV UŚI.).

Jury postanowiło wyróżnić dodatkowo trzech twórców:

— IKE SCHIER (Berlin Zachodni, twórca nieprofesjonalny) za film „DAS HAUS” (Dom).

— LECHA FABIAŃCZYKA (Polska, twórca nieprofesjonalny) za film „SMAK CZASU”.

— R. S. VOLKENSTEINA (Berlin Zachodni, twórca nieprofesjonalny) za film „DER TANZ MECHANIK”.

Ponadto specjalną nagrodę artystyczną ufundowaną przez dyrektora ACK „PAŁACYK” — RAFAŁA PŁOMIŃSKIEGO, Jury postanowiło przyznać:

— OŁAFOWI OLSZEWSKIEMU (Polska, twórca nieprofesjonalny).

Natomiast nagrodę ufundowaną przez Komisarza Przeglądu „FILM POZA KINEM” CEZAREGO GAWLIKA, Jury przyznało:

— ŁUKASZOWI KORWINOWI (Polska, student Wydz. RTV UŚI.).

Natomiast drugie Jury Przeglądu o charakterze społecznym w składzie:

- 1) Franciszek Dzida — członek zarządu FAKF, Chybie,
- 2) Henryk Dziuba — Sekr. Generalny FAKF, Warszawa,
- 3) Jacek Grychczyński — zast. Przewodn. FAKF, Warszawa,
- 4) Jan Rykowski — prezes AKF „FOSA”, Wrocław

rozdzieliło nagrody ufundowane przez Federację Amatorskich Klubów Filmowych w Polsce. I tak:

— za najlepszy film polski na Przeglądzie Jury uznało film „W MILCZENIU” realizacji PIOTRA MAJDROWICZA (AKF „AWA”, Poznań).

Jury postanowiło także przyznać cztery równorzędne nagrody dla filmów:

— „KTP” — realizacja WITOLD ŚWIĘTNICKI i MARIUSZ PIESIEWICZ (AKF „FOSA”) za niekonwencjonalną formę utworu filmowego,

— „ROLNICY 81” — realizacja JAN PIECHURA (AKF „SAWA”, Warszawa) za zwięzłe i trafne przedstawienie aktualnych problemów Polski,

— „POLSKA 83” — realizacja OŁAF OLSZEWSKI (AKF „PIAST”, Kraków) za zwięzłe i trafne przedstawienie aktualnych problemów Polski,

Transnationale Vernetzung/Transnational Networking

- eins der Grundprinzipien der DFFB ist *Film kann man nicht lehren, Film kann man nur lernen*: Es gibt eine generalistische Grundausbildung für alle Studienfächer im ersten Jahr. Erst danach wird das Studium in die einzelnen Fakultäten aufgeteilt. Fokus der Akademie ist das stark praxisorientierte Studium. Die Filme der DFFB gelten als nichtkommerziell und künstlerisch originell bis sperrig

- bekannte Absolventen: Hartmut Bitomsky, Harun Farocki, Helke Sander, David Schmid, Wolfgang Petersen, Wolfgang Becker, Raoul Peck, Detlev Buck, Christian Petzold, Angela Schanelec

- one of the basic principles of the DFFB is *that film cannot be taught, film can only be learned*: there is general basic training for all subjects in the first year. Only then is the course divided into the individual faculties. The focus of the academy is the strongly practice-oriented study. The films of the DFFB are considered non-commercial and artistically original to bulky

- well-known graduates: Hartmut Bitomsky, Harun Farocki, Helke Sander, David Schmid, Wolfgang Petersen, Wolfgang Becker, Raoul Peck, Detlev Buck, Christian Petzold, Angela Schanelec

Transnationale Vernetzung/Transnational Networking

1984 liefen bei dem II. „Film ausser dem Kino“ folgende Filme aus dem Ausland / in 1984, the following films from abroad were shown on 2. Edition of "Film off-cinema":

DFFB

Egon Böhne (Westberlin) – *St.N. (Stunde Null)* und *Austausch*

Raoul Peck (Haiti/Westberlin) – *Beerdigung*

Peter Schmitt (Westberlin) – *Keine subjektive Beobachtung*

Monika Schmid (Westberlin) – *Private Momente*

R. S. Volkenstein (Westberlin) – *Der Tanz Mechanik*

Freelancer

Bojan Jovanovic (YUG) – *Fest*

Künstlerkollektiv Monoton (Österreich/Austria) – *Mission Monoton* (Musikfilm Regie Fritz Kleibel, Schnitt Michael Hudecek, Wien 1983)

Miodrag Milošević (YUG) – *Stadt*

Bojan Jovanović (YUG) – *Fest*

Ike Schier (Westberlin) – *Das Haus*

Lysanne Thibodeau (Canada) – *Triple Exposure World, Post-Epysod, Reflexions*

– „PRYWATNIE“ — realizacja JERZY JERNAS (AKF „AWA“ Poznań) za subtelne przedstawienie intymności.

Dodatkowo Jury postanowiło wyróżnić nagrodami specjalnymi dwa filmy:

– „WYPADEK“ — realizacja JAN BUDZOWSKI (student Wydział RTV UŚI.), za najlepsze zdjęcia filmowe.

– „JAK SIĘ U WAS ŻYJE“ — realizacja WOJCIECH LENART (student Wydziału RTV UŚI.), za niebanalną ilustrację codzienności.

Nagrodę przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Jury postanowiło przyznać:

– WITOLDOWI SWIETNICKIEMU i MARIUSZOWI PIESIEWICZOWI autorom filmu „KTP”.

Spośród filmów zagranicznych Jury postanowiło za najlepszy film zagraniczny uznać:

– „TRIPLE EXPOSURE WORLD” (Świat potrójnie naświetlony), realizacja LYSANNE THIBODEAU z Kanady.

Nagrody specjalne Jury przyznało filmom:

– „PRIVATE MOMENT” (Chwila intymna), realizacja MONIKA SCHMID, studentka DFFB z Berlina Zachodniego, za uzyskanie doskonałego współbrzmienia wszystkich użytych środków filmowych.

– „GRAD” (Miasto), realizacja MIODRAG MILOSEWIC (Jugosławia, twórca nieprofesjonalny), za poetyckie przedstawienie ekstremalnych stanów świadomości.

Natomiast w wyniku plebiscytu publiczności za najlepszy film Przeglądu uznany został film:

– „PRIVATE MOMENT” realizacja MONIKA SCHMID (Berlin Zachodni).

Za najlepszą realizację video publiczność uznała prezentację:

– „MISSION MONOTON” (Misja Monotonu), realizacja zbiorowa grupy artystycznej Monoton z Austrii.

Dodatkowe nagrody ufundowała Rada Akademickich Klubów Filmowych, która po obradach swoich przedstawicieli postanowiła wyróżnić dwa filmy:

– „409” — realizacja VOLKER SCHMID z RFN (twórca nieprofesjonalny).

– „PRYWATNIE” — realizacja JERZY JERNAS z Polski, twórca nieprofesjonalny.

KOMITET ORGANIZACYJNY

Transnationale Vernetzung/ Transnational Networking

VI. „Film ausser dem Kino“ 1989/ 6. Edition of “Film off-cinema” 1989

- DFFB

Christoph Doering (BRD) – *Krause oder ein beschriebener Film ist halt wie ein erzähltes Mittagessen*

Peter Tscherkassy (BRD) – *Shot Conteshot*

Thomas Frydetzki (Westberlin) – *Jeder quält sich selbst am nächsten*

Stefan Möckle (BRD) – *Shippings*

Susanne Dimpel (BRD) – *Silber + gelb*

Uli Versum (BRD) – *Zitrus Früchte*

Michael Chaunistre (BRD) – *Eine zufällige Begegnung*

Klaus Weller/Gabriel Bornstein (BRD) – *Gold*

Jochen Renz (BRD) – *Wir halten schönes Wetter*

Kalle Anker (BRD) – *Souvenir Hconcient / Die schese Clowns*

Franz Kluge (BRD) – *Journeys to Nothingness*

B. Bühler, D. Hormel (BRD) – *Abcity*

Thorsten Alisch (BRD) – *Copy Romance*

Die weiteren Filme des Festivals zeigten v.a. die Filmhochschulen Łódź und Katowice sowie Irzykowski-Nachwuchsstudio

Transnationale Vernetzung/ Transnational Networking

VI. „Film ausser dem Kino“ 1989/ 6. “Film off-cinema” 1989

Hans Ulrich Sappok (BRD) – *Der narrative Film*

Uwe Hesse, Thomas Bialek (BRD) – *Leben im befreiten Teil Afghanistans*

Joachim Jung, Ulrich Sacenreuter (BRD) – *Etagenklänge, Zeit der verlorenen Sehnsüchte*

Joachim Jung (BRD) – *Flucht / Fischfutter*

Felix Kawamura (BRD) – *Eggbird and andere Vögel*

Johan Renz, Antje Dorn (BRD) – *Ahoi*

Bernd Terstogge (BRD) – *Heiliges Blau, Tei Flischas Blau, Blau*

Antje Dorn (BRD) – *„It It“ Eni* Brötchenfilm*

Caspar Stracke (BRD) – *The Dash*

Matthias Müller (BRD) – *Final cut*

Von Markus (BRD) – *If it move stay will*

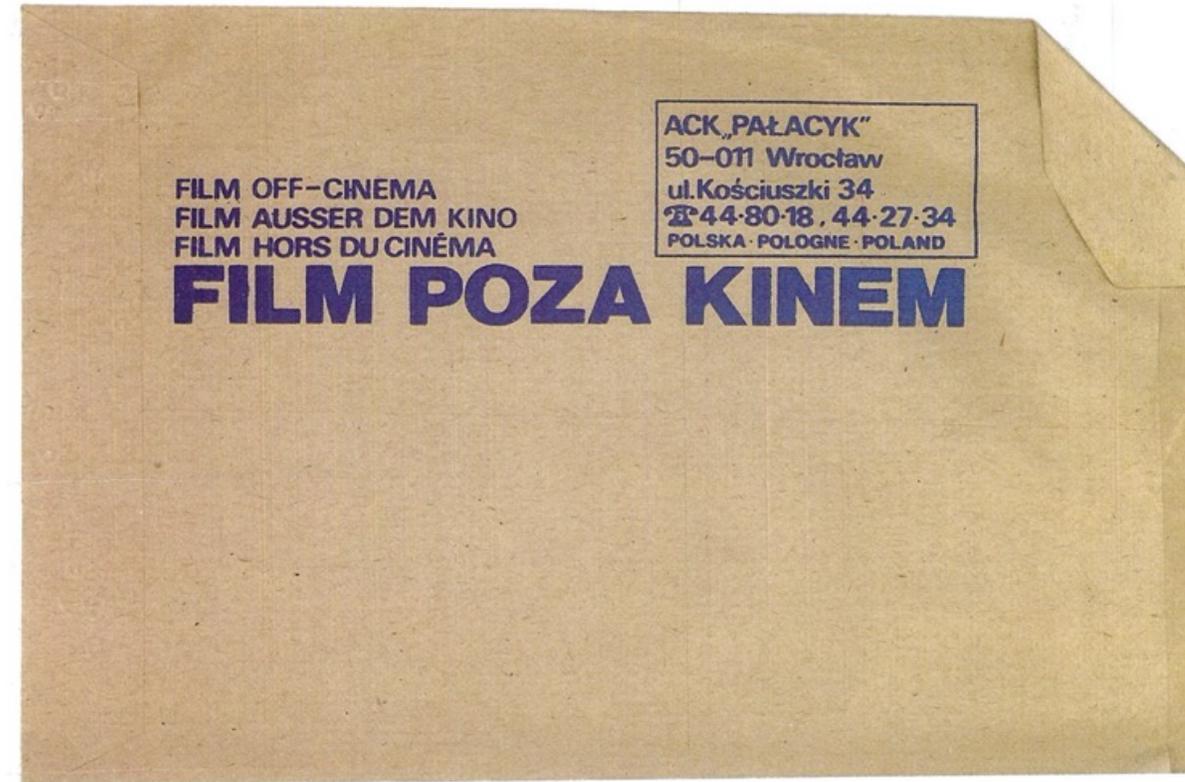
- **HfbK Hamburg**

Joern Staeger / Jury

- **Freelancer**

Kees Smits (Holland) – *De auto en het ip*

Patric Zinoli (France) – *Sous les vetements blanc*

Transnationale Vernetzung/ Transnational Networking

VI. „Film ausser dem Kino“ 1989/ 6. “Film off-cinema” 1989

- Die weiteren Filme des Festivals zeigten v.a. die Filmhochschulen Łódź und Katowice sowie das Irzykowski-Nachwuchsstudio und das Dokumentarfilm-studio WFD aus Warschau
  - Es gab noch einige Filme aus der DDR und Sowjetunion, die aus der unabhängigen Experimentalszene kamen, wie der von Cornelia Klauss (Ostberlin) *Halle ein Stadtfilm*
  - Das Festival entwickelte sich in erster Linie zu einem Forum für Studenten- und Experimentalfilme aus der BRD und Polen, also für Filme außerhalb des offiziellen Bildumlaufs und aus dem kulturellen Underground
-
- The other films at the festival were shown primarily by the film academies in Łódź and Katowice, as well as the Irzykowski Young Talent Studio and the WFD Documentary Film Studio from Warsaw
  - There were still a few films from the GDR and Soviet Union that came from the independent experimental scene, such as that by Cornelia Klauss (East Berlin) *Halle, a city film*
  - The festival was primarily a forum for student and experimental films from Germany and Poland, i.e. for films outside of the official screen circulation and from the cultural underground

